

MALALTIES DEL SISTEMA ENDOCRÍ

DIABETIS

La diabetis és una malaltia en què els nivells de glucosa de la sang estan molt alts. La glucosa prové dels aliments que consumim. La insulina és una hormona que ajuda a què la glucosa entre a les cèl·lules per a subministrar-los energia. En la diabetis **tipus 1**, el cos no produïx insulina. En la diabetis tipus 2, el tipus més comú, el cos no produïx o no usa la insulina adequadament. Sense suficient insulina, la glucosa roman en la sang.

Amb el temps, l'excés de glucosa en la sang pot provocar lesions en els ulls, els renyons i els nervis. La diabetis també pot causar malalties cardíaques, vessaments cerebrals i inclús la necessitat d'amputar un membre. Les dones embarassades també poden desenrotllar diabetis, l'anomenada diabetis gestacional.

Els símptomes de la diabetis **tipus 2** poden incloure fatiga, set, pèrdua de pes, visió borrosa i miccions freqüents. Algunes persones no tenen símptomes. Una anàlisi de sang pot mostrar si té diabetis. L'exercici, el control de pes i respectar el pla de menjars pot ajudar a controlar la diabetis. També ha de controlar el nivell de glucosa i, si té recepta mèdica, prendre medicaments.

MALALTIA D'ADDISON

La malaltia d'Addison ocorre quan les glàndules suprarenals no produïxen prou cortisol. Sol ser a conseqüència d'un problema amb el sistema immunològic, que ataca equivocadament els seus propis teixits i danya les glàndules suprarenals.

Els símptomes inclouen:

- Pèrdua de pes
- Debilitat muscular
- Fatiga que empitjora amb el temps
- Baixa pressió arterial
- Pell fosca o tacada

Hi ha proves de laboratori que poden confirmar si patix de la malaltia d'Addison. Si no es tracta, pot ser mortal. Necessitarà prendre pastilles d'hormones per la resta de la seua vida.

MALALTIA DE CUSHING

Les persones amb la malaltia de Cushing tenen massa corticotropina que estimula la producció i alliberament de cortisol, una hormona de l'estrés. L'excés de corticotropina significa massa cortisol.

El cortisol normalment és alliberat en situacions estressants. Esta hormona controla l'ús per part del cos de carbohidrats, greixos i proteïnes i també ajuda a reduir la resposta del sistema immunitari a la inflamació.

La malaltia de Cushing és provocada per un tumor o creixement excessiu (hiperplàsia) de la hipòfisi. Els seus símptomes són:

- Abdomen que sobreïx, igual que braços i cames prims (obesitat central)
- Acne o altres infeccions cutànies
- Acumulació de greix en la part posterior del coll (gepa de búfal)
- Depressió
- Diabetis
- Tendència a la formació d'hematomes
- Creixement de berriscol facial excessiu en les dones
- Mal de cap
- Impotència
- Increment en la micció
- Cara de lluna plena (redona, roja i plena)
- Osteoporosi
- Marques d'estirada de color púrpura en la pell de l'abdomen, els cuixes i les mames
- Cessació de la menstruació
- Debilitat
- Augment de pes

De ser possible, el tractament implica l'extirpació quirúrgica del tumor hipofisari. Després de la cirurgia, la hipòfisi pot començar lentament a funcionar novament i retornar a la normalitat.

MALALTIES DE LA TIROIDE

Si patix d'una malaltia tiroide, el seu cos consumix l'energia més lenta o més ràpidament del que deu. Una glàndula tiroide que no siga prou activa, hipotiroïdisme, és molt més comú. Quan el tiroide és massa activa, produïx més hormona tiroide que aquella que el cos necessita. Eixe quadro s'anomena hipertiroïdisme.

L'hipotiroïdisme reflectix una glàndula tiroide hipoactiva. Significa que la glàndula tiroide no és capaç de produir prou hormona tiroide per a mantindre el cos funcionant de manera normal. Les persones hipotiroïdees tenen molt poca hormona tiroide en la sang. Les causes freqüents són: malaltia autoimmune, l'eliminació quirúrgica del tiroide i el tractament radioactiu. Quan els nivells d'hormona tiroide estan baixos, les cèl·lules del cos no poden rebre prou hormona tiroide i els processos corporals comencen a funcionar amb lentitud. A mesura que el cos es comença a funcionar amb lentitud, se sent més fred i es fatiga més fàcilment, la pell es resseca, té tendència a oblidar-se de les coses i a trobar-se deprimat i també comença a notar restrenyiment. No hi ha una cura per a l'hipotiroïdisme i la majoria de les persones ho patixen per a tota la vida.

L'hipertiroïdisme és una patologia causada per l'augment mantingut de la síntesi i alliberament a la circulació sanguínia de tiroxina (T4) lliure o de triyodotironina (T3) lliure, o ambdós, i per consegüent de les seues concentracions plàsmiques. Senyals possibles d'hipertiroïdisme:

- Pèrdua sobtada de pes
- Fatiga i debilitat muscular
- Nerviosisme i ansietat
- Augment de la sudoració
- Batecs del cor accelerats
- Tremolors
- Ulls engrandits, unflats o enrogits

TRASTORNS DE CREIXEMENT

La hipòfisi produïx l'hormona del creixement, que estimula el creixement de l'os i altres teixits. Els xiquets que tenen una deficiència d'esta hormona poden tindre molt baixa estatura. El tractament amb l'hormona del creixement pot estimular el creixement.

Les persones també poden tindre un excés d'esta hormona. Generalment, la causa és un tumor en la glàndula pituïtària, que no és un càncer. L'excés de l'hormona de creixement pot causar **gegantisme** en els xiquets, i en este cas els ossos i el cos creixen massa. En els adults, pot causar **acromegàlia**, que fa que les mans, els peus i la cara siguen més grans que el normal. Els tractaments possibles inclouen cirurgia per a extirpar el tumor, medicines i radioteràpia.



En la imatge de l'esquerra, un cas de gegantisme hipofisari. A la dreta, detall de LAS MENINAS de Velázquez: María Bárbara, "Maribárbola" o Bárbara Asquin, nana acondroplàsica (anomalía genètica) procedent d'Alemanya, d'uns 20 anys, i Nicolás de Pertusato, "Nicolásito", nanisme hipofisari, de família noble del Milanesado, d'uns 14 anys.